

З точки зору оподаткування, найбільшу складність становить облік податку на додану вартість й податку на прибуток за операціями з надання туристичних послуг. Особливості обліку ПДВ у туристичних агентствах, згідно Закону України «Про податок на додану вартість», зумовлені характером послуги, що надається, та спеціальним порядком збільшення податкових зобов'язань і податкового кредиту щодо посередницьких операцій. Базою для оподаткування операцій, які здійснюються турагентами, буде розмір комісійних винагород, які виплачуються туроператором або іншими постачальниками туристичних послуг. У тих випадках, коли туроператор виконує операції властиві турагенту, то ПДВ нараховується згідно правил, встановлених для операцій, які виконує турагент.

Отже, найважливішою умовою нормального функціонування й підвищення ефективності діяльності туристичних фірм є вдосконалення системи оподаткування, закріплення права на податкове планування та інших пільг, що в результаті сприяє розширенню індустрії туризму в цілому і збільшенню надходжень від цієї галузі до бюджетів. Створення нової моделі податкової системи дасть змогу забезпечити збалансованість бюджету в умовах проведення податкової реформи із зниженням податкового навантаження без втрат бюджетних надходжень.

ПОДАТКОВЕ СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Мишенський В.В., студент,
Дніпровський державний аграрно-економічний
університет*

У сучасних кризових умовах та нестабільного соціально-економічного розвитку держави важливого значення набуває державне податкове регулювання банківництва.

Оподаткування банків повинне забезпечити сприятливі макроекономічні умови для формування банківської системи,

* Науковий керівник – Катан Л.І., д.е.н., професор

стійкої до кон'юнктурних коливань та перетворити її на активний інструмент інвестиційного процесу й економічного зростання [1].

Податкове регулювання банківської діяльності – це цілеспрямований комплексний процес використання засобів та інструментів впливу державної податкової політики на банківську діяльність з метою стимулювання чи стримування надання банківських послуг для отримання позитивних соціально-економічних результатів [2].

Податковий механізм традиційно розглядають як «сукупність форм, методів та інструментів, які використовують у своїй діяльності держава, суб'єкти господарювання для реалізації своєї податкової політики» [3]. Податкова політика у банківській системі держави – це сукупність відносин між державою і банками на формування бюджетного доходу шляхом сплати податків. Важливе значення в активізації банківської діяльності має її податкове стимулювання, яке, зазвичай, здійснюють через систему податкових пільг і яке виявляється у зміні об'єкта оподаткування, зменшенні бази оподаткування, диференціації податкових ставок, звільненні від оподаткування, запровадження спеціального податкового режиму тощо.

За допомогою податкових пільг можна впливати на динаміку та структуру банківських інвестицій.

Звісно ж, податкове регулювання банківської діяльності часто виступає негативним чинником розвитку банків та негативно впливає на грошово-кредитну сферу, переслідуючи інтереси наповнення державного бюджету. До прикладу, це стосується введення оподаткування процентного доходу за депозитами фізичних осіб, що призвело до зменшення їхньої привабливості для населення, скорочення їх обсягів та змусило банки підвищувати депозитні ставки задля збереження цього джерела наповнення ресурсної бази.

З 1 січня 2016 р. відповідно до Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо забезпечення збалансованості бюджетних надходжень у 2016 році» введено єдину ставку податку на доходи фізичних осіб 18% замість колишніх 20%.

Вважаємо це деструктивним чинником для банківської депозитної діяльності та для економіки загалом, адже призводить

до послаблення ресурсної бази банків та її подорожчання, що негативно впливає на обсяги і вартість кредитів, наданих в економіку. На нашу думку доцільно було б встановлювати ставки податку залежно від величини вкладу. Крім того, варто визначити мінімальну суму вкладу, відсотки за якою звільняються від оподаткування, та суму вкладу, яка буде підлягати оподаткуванню. Це дозволило б отримати певний соціальний ефект від залучення депозитів, відсотки від яких населення використовує на споживання, а не на збагачення.

Вважаємо, що методи податкового регулювання банківської діяльності не повинні провокувати прагнення мінімізувати податкові зобов'язання банків шляхом приховування фінансових результатів. Оптимальна податкова політика повинна забезпечувати потреби держави, не порушуючи відтворювальних процесів, що відбуваються у банківській сфері. З огляду на це, необхідне проведення постійного моніторингу впливу оподаткування банків і на їхню фінансову діяльність, і на діяльність клієнтів, які вони обслуговують.

Вагоме значення для розвитку національної економіки має податкове навантаження на банківську систему, яке розраховують як відношення суми усіх податків, зборів та обов'язкових відрахувань банків до прибутку до оподаткування. Оптимальне значення податкового навантаження на банк визначено у межах 3-4%.

Таким чином, доходимо висновку про стримуючий вплив податкової політики на діяльність банків, що сприяє ухилянню від оподаткування та легальному приховуванню реальних прибутків у страхових резервах. Це вимагає переосмислення та вдосконалення напрямів практичного оподаткування фінансової діяльності банківських установ.

Також дотримуємося думки, що потрібно вдосконалити систему оподаткування банків України, а це дасть змогу визначити їхнє податкове навантаження, яке, своєю чергою, дозволить оцінити ефективність заходів податкового менеджменту та податкового стимулювання. Одночасно держава зможе виявляти банки, які потребують більш ретельного податкового контролю та регулювання. А зменшення податкового навантаження на банки позитивно вплине на вартість банківських послуг, що сприятиме

активізації інвестиційної діяльності суб'єктів господарювання через здешевлення кредитів та забезпечить економічне зростання у державі.

Література.

1. Д'яконова І. Пошук стратегії розвитку банківської системи України в умовах глобалізації фінансових ринків. // Вісник НБУ. 2008. №2. С. 26-31.

2. Дзюба О.В. Податкове регулювання банківської діяльності в Україні та визначення його пріоритетних функцій. // Економічний вісник Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г. Сковороди (Фінанси, грошовий обіг, кредит). 2011. № 17/1. С. 203-209.

3. Реверчук Н.Й. Зарубіжний досвід податкового регулювання банківської діяльності та його застосування в Україні. // Науковий вісник НЛТУ України. 2008. Вип.18.5. С. 221-225.

УДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В СИСТЕМІ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЧИСТОГО ВИРОБНИЦТВА*

*Мішенін Є.В., д.е.н., професор,
Чигрин О.Ю., к.е.н., доцент,
Мішеніна Г.А., к.е.н., доцент,
Сумський державний університет*

Конструктивним інструментарієм розв'язання проблеми раціонального природокористування та зменшення рівня забруднення навколишнього середовища на основі впровадження системи чистого виробництва є регулювання природно-ресурсних відносин шляхом застосування податкових механізмів, природно-ресурсних платежів різного цілеспрямування.

* Роботу виконано в рамках проекту «Каузальне моделювання колаборації стейкхолдерів при чистому виробництві: узгодження соціо-еколого-економічних протиріч» (фінансовано МОН України).